

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

כל יהודי בעל השפעה מיוחדת

הספר 'ליקוטי תפילות' כבר מזמן איננו רק ספר תפילה, אלא גם ספר לימוד מובהק בכל שטחי החיים.

לדוגמה, ידענו תמיד שלכל יהודי יש נקודה טובה שאין לחברו (ליקוטי מוהר"ן ח"א לד); והנה באחת מתפילותיו (ח"ב ז) מתבטא רבי נתן, כי כל אחד מישראל "יש לו דעת ודיבורים קדושים, מה שאין בחברו" ומשום כך אפילו "הפחות שבפחותים... צריך להאיר דעתו בחברו ובבניו, ובכל הענפים השייכים לנשמתו".

...ולנו היה נדמה שאצל כל יהודי אפשר למצוא, לאחר התאמצות, איזו נקודת קטנטנה – אבל 'דעת ודיבורים קדושים'??? ועוד אצל 'הפחות שבפחותים'???

אך לא כן הדבר, לכל אחד ואחד מישראל יש 'דעת ודיבורים קדושים' – גם לך! אל תהסס להשמיע אותם ליקיריך. רק הדיבורים היקרים האלה יישארו אחרך בעולם הזה!

העורך

לשיר ולנגן – ולהגיע לגבהים

מאביו שבשמים – הוא על ידי ניגון וזמרה" (ליקוטי הלכות, א"ח, נשיאת כפים ה-ה).

הנגינה מלבה ניצוצות חבויים במעמקי הלב ומעלה מחדש את שלהבת הקודש שעומעמה, כמעט עד כיבויה.

הנגינה הקדושה – ששורשה במקום גבוה מאד – יכולה לפעול גם במקום שדיבורים ותוכחות כבר אינם מסוגלים להועיל.

על ידה ניתן לשוב ולחבר את הנשמה אל הגוף ולעוררו לחיים; בכוחה לחדש רצונות וכיסופים אמיתיים; לגרום להשתוקקות לשוב אל חיק אבינו שבשמים, ולעורר לשמחה בעת שהעצבות עוטפת את הלב ומאפילה על הערך האמיתי שלנו.

אך כל זה בתנאי שהניגון אכן נובע ממקור קדוש והיא מכוונת להתעוררות בתשובה. לעומת זאת, שמיעת נגינה "מזמננים רשעים וקלים המצוי עכשיו ביותר" – כלשונו של רבי נתן – "יכול להזיק לו ביותר, חס ושלום".

בוהירות הזאת יש לנקוט גם כאשר האדם מנגן לעצמו. יש

לזכור כי הניגון כמוהו ככריית דרך המקשרת בין מחוות רחוקים מאד, דרך שאמורה לחבר בין שני קצוות ולקרר את האדם למחוז חפצו, אך כאשר הניגון אינו מכוון לשום מקום, הרי אף שהוא סוחט דמעות ומעורר רגשות – הוא לא מביא לתועלת כלשהי; הדרך נפרצה אך היא לא הביאה לאנשהו.

יש אם כן להתבונן היטב בטרם נגינה – 'היכן אני עתה ולכן אני חותר להגיע?' או אז בכוחו של הניגון לעורר ולחבר אל ה' בדרך מופלאה שאין דוגמתה.

בפרשתנו אנו לומדים על שירת הים, אותה שרו משה ובני ישראל. שירה זו לא היוותה רק הודאה על העבר, אלא חלק מניצחון הקדושה על הטומאה. בכוחה התגברו ישראל על המצריים. "עזי וזמרת י-ה ויהי לי לישועה" – שעיקר הישועה והנס היה על ידי זמרת י-ה – על ידי זמרה ונגון דקדושה, כלשונו של רבי נתן (שם, חו"מ, אפטרופוס ג-ג).

הדבר מלמד אותנו לדורות, להשתמש בכוח הנפלא של השירה והנגינה כדי לצאת מהגלות האישית, מכל סוגי ניתוק והסתאבות, מכל מיני עצבות וזלזול ברום ערכנו, ומכל סוג של תרדמה רוחנית המשכיחה מאתנו את שליחותנו הנשגבה עלי אדמות.

במעמד החגיגי נטלו חלק כל מושלי האזור, עיני כל הנוכחים נישאו אל פתחה של המנהרה החדשה שנחצבה ונכרתה בעמל ויזע במשך כמה שנים.

במנהרה הזו אמורה לעבור הרכבת המהירה שתקשר בין המדינות השכנות ותקצר באופן משמעותי את הדרך ביניהן. עד כה צריכים היו הנוסעים להטייל בדרכים-לא-דרכים כדי להגיע ממחוז אחד למשנהו. מלבד הזמן הרב שארכה הנסיעה, היו בדרכים הרריות אלה גם סכנות רבות שגבו מחיר דמים כבד. עם כרייתיה של המנהרה אף נרשמה פריחה חדשה בחיי המסחר בין מדינות האיזור.

לשיאו הגיע מעמד פתיחת המנהרה, עת הוענק פרס יוקרתי, בצירוף אות כבוד מיוחד, למהנדס שתכנן ועמד מאחורי הפרוייקט המופלא, כאשר הכול מעלים על נס את תרומתו הנפלאה ומסירותו הרבה להצלחת המבצע רב האחריות.

בין שורות המזמנים יושב לו מהנדס נוסף, ועיניו החמדניות מבקשות גם הן לזכות בכבוד מעין זה. אומר ועושה. הוא

מחפש לו רכס הרים נידח בירכתי המדינה – ומתחיל בעבודה. הוא משקיע הון ואון, עמל של שנים, עד שהוא רואה את העבודה המוגמרת. המנהרה מושלמת.

אך לאכזבתו המרה, במקום לקצור תהילה – הוא נחל בושח וחרפה; הכול מדברים על טיפשותו של המהנדס; הוא אמנם השקיע, בנה ופיתח, אבל המנהרה איננה מקשרת שום מקום לשום מקום... היא סתם פותחת דרך מאמצעו של הר לסופו, דרך שלא הועילה כלום.

הנגינה היא כוח עליון מופלא, שעל ידו ניתן לחבר ולקשר בין האדם לבוראו. "עיקר התקרבות ודביקות איש הישראלי לה' יתברך הוא על ידי קול ונגון דקדושה... כי הנגינה יש לה כח להמשיך את האדם להשם יתברך" – כותב רבי נתן (ליקוטי הלכות, חו"מ, אפטרופוס ג-ג).

לפעמים האדם כה רחוק מהקדושה ומזונו בדיוטא תחתונה כל כך, עד שהוא והקדושה הם כשני הפכים הרחוקים זה מזה בתכלית. אולם, בכוחו של ניגון הוא יכול לעורר את לבו ולהזכיר לעצמו מה תפקידו וערכו האמיתי בעולם, ועל ידי זה הוא שב ומתחבר לבוראו.

"כי עיקר החבור והדבקות מעולם הזה הגשמי להשם יתברך שהוא מרומם ונשגב מאד – בפרט מי שהטא ונתרחק מאד

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	מותר ל"ק	ליקוטי תפילות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	שבת	ה"ב	ה"ח	ה"א	ב"ג
א	טז	לא.	רלה	שנא-שנב	קסב
ב	טז	לא:	רלו	שנא-שנב	קסג
ג	יז	לב.	רלו	שנא-שנב	קסד
ד	יח	לב:	רלח	שנא-שנב	קסה
ה	יט	לג.	רלט	שנא-שנב	קסו
ו	כ	לג:	רמו	שנא-שנב	קסז
ז	כא	לד.	רמא	שנא-שנב	קסח

יום של הפצה

טו בשבת – לע"ר משה בן הר"ר לוי יצחק בנדר זצ"ל
 יז בשבת – שמעון חיים בן אסתר הי"ו
 ושרה חנה בת מנחם תחי' – להצלחה ולרפואה שלימה
 יז בשבת – ר' שמעון אפרים ב"ר יהודה –
 להצלחה בכל העניינים

י"ל ע"י
**אוצרות
 ברסלב**
 02-9950000
 Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית משם
 טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
 ניתן לקבל את הנליין מידי שבוע גם בדוא"ל
 braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
 הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

שירת העשבים

זאת ועוד, תפקידו של האדם, של הרועה, אינו רק לשמוע את שירת העשבים וללמוד ממנה את גדולת ה'; הזמר של הרועה נותן כוח בעשבים שיוסיפו ויצמחו ביתר-שאת, זה האדם שעם כל אפסיותו מול המערכת הנפלאה הזו, שמשפיעה חיים ומוזון לכל חי – ורק הוא יכול לחזק אותה או להיפך, כפי שכתוב בספר 'נפש החיים' שהאדם בפעולותיו מעורר את כל העולמות לטוב או להיפך.

כעת אנחנו כבר מבינים את סגולתה של אמירת פרק שירה, שכאשר האדם מתבונן בשירת הבריאה ומצטרף אליה, אזי הוא מוסיב ומחזק את הקשר שלה עם הבורא שמשפיע בה ביתר-שאת, כך שמתמלאות כל בקשותיו בבני, חיי ומוזוני וכל טוב.

בעצם, כל ברכה היא 'פרק שירה' שבה אנו משבחים את מי שהוציא לחם מן הארץ, שבורא פרי העץ וכו'. בכך אנו מגבירים את ירידת השפע לעולם, כמבואר בגמרא (ברכות לה ע"ב רש"י ד"ה ננסת ישראל).

מכאן מעלתו של ט"ו בשבט, כאשר התחדשות בצמיחת האילנות היא התחדשות בניגון שלהם, שעליו מנצח הרועה – האדם שמאזין לניגון הבריאה ואף משמיע את 'זמר הרועה' שלו באוזני הבריאה כולה.

ניגון – ביטוי לפנימיות עמוקה של חסד ה' והשגחתו שמסתתרת בכל פרט ופרט שבה. לכל עשב ועשב יש מלאך שאומר לו 'גדל' – שפע אלוקי שמתגלה בו ומחיה אותו.

מי שאוזן קשובה לו, יכול 'לשמוע' את הניגון הנפלא הזה ויכול להבין כיצד מכל הבריאה פורצת הקריאה: 'לך ה' הגדולה והגבורה... ואתה מושל בכל... אתה עשית את השמים... ואת הארץ ואת כל אשר עליה ואתה מחיה את כולם'.

כל זה אמור במיוחד על עולם הצומח, שנועד להיות מזון לאדם ולבהמה, ככתוב: "ויאמר אלוקים הנה נתתי לכם את כל... עשב לאכלה" (בראשית א, טז). כי שירת הצומח היא גם שירת המזון שמתחלק לכל נברא לפי צרכיו; זוהי שירת הציפיה של עיני כול והעוצמה של נתינת אוכלם בעתו, כפי שפירשו חז"ל, שכל אחד מקבל לפי צרכיו המיוחדים לו: "בעתם לא נאמר, אלא בעתו" (כתובות סז ע"ב).

הצמחים מספקים אפוא לא רק חיים חומריים, אלא גם חיים רוחניים; הם מעניקים לנו קשר בלתי פוסק עם ההשגחה האלוקית שמצמיחה באורח מופלא ומתמיד מְקִיָּה לכל חי.

"כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת 'פרק שירה'. ומשירת העשבים נעשה ניגון של הרועה... ועל ידי שהרועה יודע הניגון – על ידי זה הוא נותן כוח בעשבים... וזה בחינת 'הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע' – היינו שהניצנים גדלים בארץ על ידי הזמר והניגון השייך להם".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב סג)

ט"ו בשבט מפגיש אותנו אחת לשנה עם אחד הנושאים העמומים בתודעה שלנו: עולם הצומח.

בפוסקים מוזכר שאין אומרים בו תחנון, מאחר שהוא ראש השנה האילן "ולא מצאנו ראש השנה שיאמרו בו תחנון". בספרי חסידות נמצאים גילויים נוספים על מהותו של היום. אבל עדיין לא ברור כל כך איך קשורה התחדשות העצים לאדם הפרטי.

גם פרק השירה שאומרים אותו רבים, על כל צרה שלא תבוא, מפגיש אותנו עם עולם הצומח. "כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת 'פרק שירה'. ומשירת העשבים נעשה ניגון" – ניגון משמעותו חיבור, כפי שלמדנו ב'ליקוטי מוהר"ן' (ח"א רלז). הניגון מבטא את עומק רחשי הלב ומגשר על הפער שבין הפנים והחוץ, בין הלב לפה.

אך ברובד העמוק יותר, כל הבריאה כולה מנגנת

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

רבי מרדכי הלברשטאם מסוקולוב

השנה, כפי שהוא מציין במכתבו: "לא אוכל לנסוע מפה, מחמת שעול ההוראה עלי לגמרי", אך בהתקרב ראש-השנה היה מודיע לפרנסים כי יעדר מן העיר, שכן עליו לנסוע לאומן.

מחזה מפעים היה לראותו יורד מהעגלה מדי ערב ראש השנה באומן, נופל על צווארי ידידיו חסידי ברסלב ומברך 'שהחיינו כשדמעות גיל בעיניו; ולא נתקררה דעתו עד שפתח בריקוד נלהב, מרוב שמחה על חלקו וגורלו.

בט"ו בשבט עלתה נשמתו בסערה השמימיה בערבות סיביר, לשם נשלח על ידי השלטונות, יחד עם קבוצה מחסידי ברסלב שהואשמו בהפצת יהדות בתוככי המדינה הקומוניסטית. ה' יקום דמו.

ברדישוב הרחוקה, ללמד את בניו.

מצייד בהמלצת רבו, הועיד פניו אל העיר האוקראינית, שם זכה להכיר מקרוב את חסידי ברסלב הנלכבים, כרבי יעקב, רבי שמשון ורבי שמעל. התורות והשיחות ששמע מפייהם הציתו אש קודש בנשמתו.

ימי ראש השנה קרבים ובאים, החסידים בברדישוב אחוזי להב-נענועים לקראת הנסיעה לאומן, רבי מרדכי מצטרף ונוסע עימהם.

ראש השנה באומן העלה אותו לעולמות חדשים, מלאי זוך וטוהר, כמוהם לא הכיר. שם אף פגש ברבי אברהם בן רבי נחמן מטולטשין ושוחח עימו ארוכות. מאז, במשך שנים רבות היה לאחד מתלמידיו המובהקים.

בחצר ראדוין באותה העת רבה הפליאה: 'מדוע נפקד מקומו של העילוי מלמז? ומפה לאוזן עוברת השמועה: 'הוא נסע אומנה... 'בוראי יקפיד עליו האדמו"ר! שחו החסידים זה לזה...

אך מה גדלה השתוממותם כשהגיע רבי מרדכי לראדוין ליום-כיפור, ורבו – לא זו בלבד שלא העיר לו מאומה, אלא אף הראה לו חיבה יתירה וכיבדו בפתחות הארון בתפילת נעילה, כיבוד ששייך היה לאדמו"ר עצמו.

רבי מרדכי שב מאומן עם לב ויקד בעבודת ה', כל מכריו נוכחו לראות כי רוח אחרת הייתה עמו. בחצות לילה יוצא היה אל היער ושופך נפשו בהתבודדות לפני בוראו. אף לימודו ותפילתו – בדבקות עצומה.

לימים התקבש על ידי נכבדי העיר סוקולוב לשמש כדיין ומורה-צדק בעירם. עקב כך נמנע ממנו לנסוע מעיר רבנותו במשך כל

בשנת תרח"ם קערה פולין היהודית בעקבות גילוי צבע התכלת לציצית, על ידי האדמו"ר רבי גרשון העניך מראדוין. רבים מגדולי הדור התנגדו לשיטתו, בעוד הוא מנחם בלהט על גילויו, ואף הוציא שלושה ספרים עם ראיות לדבריו.

באחד מאותם הימים, שומע תלמידו המובהק רבי מרדכי הלברשטאם – מגאוני פולין, שהוסמך להוראה על ידי הגאון רבי יושע בער מברסק – את רבי גרשון העניך אומר: "כסבורים הם שאני רבי נחמן מברסלב ששתק בעת שרדפו אותו? אני לא אשתוק להם!"

מיהו רבי נחמן מברסלב, ומדוע נרדף? רבי מרדכי, שמלבד גאונותו, מבקש ה' היה, חש כי מוכרח הוא להתוודע אל אותו צדיק מופלא ודרכו הנעלמת.

לא ארכו הימים, ומן השמים זימנו לו ציון דרך בנתיב התקרבותו לדרך רבינו. לילה אחד, כשישב בעיירה הפולנית לְמֵז והגה בתורה עם חברו רבי שלמה גבריאל, נכנס אל בית המדרש – נחום, מסנדלרי העיירה, פנה אל התנור, התיישב לצידו על הארץ והחל עורך 'תיקון-חצות' בכביה גדולה.

השניים, שיראתם קדמה לחוכמתם, התפעלו עד עמקי נפשם ממראה עיניהם. לאחר מכן שאלו את נחום: "היכן למדת לערוך תיקון-חצות בהתעוררות כזאת?"

"בין חסידי ברסלב בברדישוב שהיתי, ושם למדתי הנהגה זו" – השיב בתום לב.

שני בעלי הנפש, בחושיהם הרגישים, גמרו אומר לתהות על קנקנה של חסידות ברסלב.

באורח בלתי צפוי, מתבקש רבי מרדכי על ידי יהודי נכבד מ...

נקודה

דָּבָר אמונה ותזכה לאמונה.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב מד)

אין הצלחה ללא תפילה!

ולפתע... כמו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, התעורר ר' דוד ממחשבותיו, מטיליו בהיכל מלך... מול העגלה התקרב קווק גדל-מידות רכוב על סוס. הוא חסם את הדרך לפני העגלה, ודרש משהו בקול מצווח.

היטה ר' דוד אוזנו ושמע את הקווק מצווח כי חייב הוא לבדוק את תכולת החבית, כי אדון הכפר אינו מתיר להכניס לעיירה שיכר ממחוזות אחרים...

ר' דוד החל לטעון לפני הקווק כי חבית זו אין בה שיכר כי אם יין, וכי הוא כמו כל יהודי העיירה לא יסתכן בהפרת פקודתו של האדון.

אבל הקווק לא האזין אליו כלל, נחוש היה בדעתו לבדוק בעצמו.

קפץ הקווק מסוסו, ובחרבו פתח את מכסה החבית, הביט לתוך היין הצלול וטבל בו אצבעו.

"נכון", אישר, "יין הוא ולא שיכר!" קפץ על הסוס ורכב לדרכו.

אבל וחפוי ראש השתרך ר' דוד להיכל הבעש"ט, אל הקודש פנימה. פרץ בכבי מר ושאל בכאב נוקב, 'איכה ארע לו כך? הלא השתדל בכל יכולתו ומעבר ליכולתו, במסירות נפש ממש, להשיגיה על כשרות היין והידורו; והנה דווקא ברגע האחרון איבד את כל המערכה. על מה נענש כל כך?'

השיב לו הבעש"ט בצחות לשונו:

"כתוב (תהילים קכו): 'אם ה' לא ישמור עיר, שוא שקד שומר'. יגעת, תלמידי היקר, בכל נפשך. טרחת מעבר לכוחותיך, אך את העיקר שכחת – והוא, להתפלל להש"ת על הצלחת מעשיך, על שמירתו שתלווה אותך מראשית הדרך ועד סופה! כי אם ה' לא ישמור – שוא שקד שומר" – - -

חסד ה' שכבר הגיע מעשה היין לסיומו, והן מגודל הזהירות והאחריות להעברת היין בשלום ליעדו.

הימים ימי חורף. שלגים וגשמים משבשים את הדרך; רוחות סערה ופגעי מזג האוויר מקשים על הנסיעה עד כדי סכנה, והדרכים עצמן בוצניות ומלאות מכשולים. נקל לשער את טירחתו, יגיעתו ודאגתו להעביר את היין בשלום אל רבו.

סוף סוף הגיעה העגלה עם חבית היין הכשר למזיבוז'. רבי דוד חש עצמו מאושר על שזכה לקיים מצוות רבו, ולאחר שבועות ארוכים של קושי לאין ערוך, זכה להגיע ליעדו ללא שום מכשול.

העגלה כמו ריקדה בדרכי העיירה. ר' דוד הביט אל השמים הפרושים ממעל, והודה להקב"ה על שחפץ-רבו הצליח בידו.

נוסעת העגלה בשביל צר, בואכה בית הבעש"ט הקדוש. מתוך שמחה וחדווה על שזכה להגיע למועד מרומם זה, מטייל ר' דוד במחשבתו לאותם רגעים אשר אור שבעת הימים, רבן ומאורן של ישראל, יביט בו בחדווה ובתודה על מילוי המשימה על הצד היותר טוב...

פעם אחת ביקש הבעל-שם-טוב-הקדוש להביא לפניו יין כשר ומוהדר בכל ההידורים, ממדינת בסרביה. כמו בכל מהלכיו של אותו עיר וקדיש היה לו גם בזה טעם כמוס. השליחות הוטלה על תלמידו רבי דוד ממיקולייב.

נטל רבי דוד על עצמו את התפקיד בדחילו ורחימו, ונסע לעיר טְלֶנְשֵׁי שבבסרביה, לקיים מצוות רבו.

חודשיים התעכב ר' דוד בטלנשטי, אימת רבו היתה עליו, ובעצמו השיגה על כל פרט ופרט בייצור היין ובשמירתו, כדי שראוי יהיה לעלות על שולחנו של הבעש"ט הקדוש. בעצמו נכח בקניית הענבים, בעצמו ליווה את הובלת הענבים לגת, ובעצמו נכח בעת דריכת הענבים, שימורם בכלים, וכל שאר עבודה הכרוכה בה, כאשר את העבודה עצמה מבצעים יהודים כשרים ויראים.

כאשר הסתיימה תסיסת היין, והנוזל הצלול והכשר הועבר לחבית, עדיין ליווה ר' דוד את העשייה, כדי לשמור על היין היקר שיהיה כשר למהדרין, שופרא דשופרא.

כאשר הגיע היום להעביר את חבית היין למזיבוז', היה ר' דוד אחוז התרגשות גדולה וכפולה – הן על

השבוע לפני...

השבוע לפני 171 שנה

■ י' בשבט, שנת תקצ"ט – הכנה לישבת-שירה'

באותה שנה עשה רבי נתן את 'ישבת-שירה' באומן, ולקראת אותה שבת מרוממת כתב לבנו דברים נלהבים אודותיה, תוך שהוא מקדים: "כי כל דברינו כולם הם חדשים ומתחדשים בכל עת, כי יוצאים ממעינינו הישועה, מהידוש שבחידושים, פלא שבכל הפלאות של הבורא יתברך – מה שאי אפשר לפה לדבר וכו' וכו'.

ולגוף ההכנה לקראת שבת מיוחדת זו – 'ה' יתברך יזכנו לשמוח בשבת שירה הבא עלינו לטובה, להרגיש יציאת מצרים וקריעת ים סוף מחדש; לקיים באמת בכל יום זכרון יציאת מצרים בלב, ולראות בכל יום כאלו הוא יצא ממצרים ועובר על הים, כמו שאמרו (פסחים קטז ע"ב): 'בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים'. ומוי שמסתכל מעט על ישועת ה', רואה נסים נפלאים בעומק הגלות – יותר מקריעת ים סוף, כמבואר בכמה ספרים; וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא סט ע"ב): 'הן הן גבורותיו, הן הן גבורותיו וכו''. ובזה יכולים להחיות את עצמו בכל עת, כי לא יטוש ה' וכו'" (עלים לתרופה, יום ופרשת בשלח, שנת תקצ"ט).

שבע שנים קודם לכן, בערב שביעי של פסח – תקצ"ב, כותב רבי נתן על אותו נושא: "בקשתי ממך, בני חביבי, שתשמח בשמחת החג הקדוש – אשר זכינו שה' יתברך עשה לנו נסים כאלה: שהוציאנו ממצרים, וקרע לנו את הים – הכל בשבילנו, כדי שגם אנחנו בדור הזה, שהוא: אני ואתה וכל האנשים שבטולמטשין, ופה ברסלב, ושבכל ערי ישראל במושבותם, שכולנו אלה אנחנו פה היום חיים – כולנו הם בני הדור הזה, ועלינו נפל חובת היום לשמוח בשמחת קריעת ים סוף, אשר אז נתגלה אלקותו ואדנותו וממשלתו של האין-סוף בעל הרצון יתברך, בהתגלות נפלא ונורא אשר לא היה כמוהו, עד אשר ראתה שפחה על הים (מה שלא ראה יחזקאל) וכו', ועולים ויונקים אמרו: 'זה אלי ואנוהו'.

"שמח בני בשמחה זאת, אשר זכית להאמין בזה על כל פנים, ולהיות בכלל ישראל עם הנבחר, אשר בשבילנו עשה את כל הנסים האלה; ובאם לא היה מסתכל על הטוב שבנו, לא היה עושה לנו נסים כאלה!"

לחידודא

חידה מס' 39

**למי אמר רבי נתן:
"אם היית בשמחה תמיד –
לא היית רואה פני גהינום?"**

הפתרון לחידה מספר 38

"באיזו עיר לן רבינו כיהודי יחיד בעיר?
– בעיר קמניץ
(שבחי הר"ן, סדר נסיעתו לארץ ישראל פרק א)

זכה בהגרלה לחידה מס' 37

אברהם צוקר, ירושלים.

בזכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב'
רחוב מאה שערים 110 ירושלים

